

Extremismus

W cs.wikipedia.org/wiki/Extremismus

[Skočit na navigaci](#) [Skočit na vyhledávání](#)

Extremismus je termín, jímž bývají označovány jednání, ideologie či skupiny mimo hlavní (střední) proud společnosti, kterým je připisováno porušování či neuznávání základních etických, právních a jiných důležitých společenských standardů, zejména ve spojení s verbální nebo fyzickou agresivitou, násilím nebo hrozbou násilí, historickým revizionismem, sociální demagogií, motivované zejména rasovou, národnostní, náboženskou, třídní nebo jinou sociální nenávistí.

Při obecném užití nabývá termín často pejorativního nádechu^{[1][2]} – bývají jím označovány nejen velmi závažné jevy, ale i takové odchylky od středního proudu, jejichž nebezpečnost pro společnost je sporná nebo mizivá. Označené skupiny, jednání nebo ideologie jsou tak delegitimizovány, je navozen předpoklad neoprávněnosti jejich ústředních idejí či metod. Problémem pojmu extremismus je, že nemá v zásadě žádný konkrétní obsah,^[3] neříká nic o tom, čeho chce subjekt dosáhnout, jak ani proč, jeho podstatou je pouze hodnocení.

Do souvislosti s termínem *extremismus* bývají dávány například radikalismus, fanatismus, fundamentalismus, terorismus, některé většinovou společností nesdílené formy nacionalismu, fašismu, xenofobie a rasismu, nátlakové akce environmentálních či ekologických aktivistů (tzv. ekoterorismus) atd.

Extremismus bývá dělen například na politický, náboženský, ekologický a národnostní.

Politický extremismus bývá někdy dělen na pravicový a levicový, přičemž o zařazení konkrétnějších hnutí do těchto skupin nepanuje úplná shoda. Obecně bývají některé marxisticko-leninské skupiny a

ideologie řazený k levicovému extremismu, neonacisté a další rasistická hnutí zpravidla k pravcovému extremismu. Anarchismus bývá řazen k levicovému extremismu.

Jiří Pehe o některých projevech pravcového extremismu napsal, že jsou „nedemokratickou obrannou reakcí proti změnám, které přesahují absorpční schopnosti společnosti.“^[4]

Někteří politologové smysluplnost pojmu extremismus zpochybňují a tvrdí, že tento pojem vede k přílišným zjednodušením.^[5]

Ministerstvo vnitra ČR extremismus jakožto bezpečnostní riziko systematicky sleduje a vyhodnocuje a nejméně od roku 1997 vydává o stavu extremismu každoroční zprávy.^[6]

Dne 22. listopadu 2006 se na základě rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. září 2005, potvrzeného rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 27. září 2006, omluvilo Nezávislému sociálně ekologickému hnutí (Nesehnutí) za neoprávněné uvedení ve Zprávě o problematice extremismu na území České republiky v roce 1999.^[7]

Spor na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

K významnému sporu o přístup k extremismu a akademické svobodě došlo na půdě Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Děkan fakulty Petr Kolář 25. dubna 2001 zrušil probíhající seminář *Typologie politického extremismu*, který vedl v Ústavu politologie FF UK politolog Zdeněk Zbořil, a Zbořila i jeho nadřízeného finančně postihl. Na seminářích na základě pozvání vystupovali například Filip Vávra, sekretář Národně sociálního bloku a bývalý neformální šéf skupiny Národní odpor Praha, jemuž článek v Lidových novinách přičítá účast na útocích na synagogu (hajlování před synagogou) i na gay klub (též diskuse se podle Práva na pozvání současně účastnil i anarchista Jakub Polák a dva policisté z protiextremistického oddělení policejního prezidia), jindy Jan Skácel, představitel Vlastenecké fronty, nebo anarchista Ondřej Slačálek. Zbořil zval na semináře i představitele skupin řazených jak k pravcovému, tak k

levicovému extremismu a podle článku v Právu byl v minulosti neonacisty sám několikrát napaden a svými znaleckými posudky napomohl odsouzení několika z nich.

Předmětem sporu bylo, zda Zbořil tím, že zval do semináře extremisty, napomáhal jejich legitimizaci, anebo zda jde o přiměřený způsob studia extremismu, pokud proti nim v diskusi na akademické půdě jsou postaveni kvalitní oponenti. Akademický senát FF UK se 10. května 2001 neshodl na jednotném postoji, a proto přijal kompromisní usnesení, jímž děkanovo rozhodnutí podpořil jen s výhradami. K zastáncům Zbořila patřili například romanista Giorgio Cadorini a historik Jan Pelikán, anarchista Jakub Polák, ministr vnitra Stanislav Gross (ČSSD), studentka politologie Kateřina Jacques a další. Děkanův postup proti Zbořilovi podpořili například historik Jan Wiener a tajemník Ústavu světových dějin Martin Kovář, člen Akademického senátu FF UK historik Jan B. Uhlíř, politologové Rudolf Kučera z Fakulty sociálních věd UK a Miroslav Mareš z Masarykovy univerzity v Brně, vládní zmocněnec pro lidská práva Jan Jařab, poslanec Petr Koháček (ODS), předseda vlády Miloš Zeman (ČSSD) a další. ^[8]

Odkazy

Reference

1. ↑ *SCHNEIDER, Pavel. Kdo jsou skuteční extremisté? [online]. Britské listy, 2009-4-14 [cit. 2009-09-22]. Dostupné online. (česky)*
2. ↑ *BASTL, Martin. [online]. Středoevropské politické studie, 2005 [cit. 2009-09-22]. Dostupné online. (česky)*
3. ↑ *CHARVÁT, Jan. O extremismu s Janem Charvátem [online]. Respekt, 2009-9-11 [cit. 2009-09-21]. Dostupné online. (česky)*
4. ↑ Jiří Pehe: Extrémismus, Týden, č. 15/1997, 4. 4. 1997
5. ↑ Zprávy MV ČR o problematice extremismu Archivováno 30. 10. 2007 na Wayback Machine., MV ČR, od roku 1997

6. ↑ Omluva Ministerstva vnitra ČR sdružení Nesehnutí
Archivováno 14. 12. 2006 na Wayback Machine., 22. 11. 2006
7. ↑ Tomáš Menschik, Petr Kolář: *Neonacista „učil“ na univerzitě*, Lidové noviny, 25. 4. 2001, str. 1
Učitelé UK zakázali kvůli neonacistům kurs, Právo, 26. 4. 2001, str. 2, autor *mez*
Extremisté nesmí na univerzitu, MF Dnes, 26. 4. 2001, regionální příloha Praha, str. 2, autoři *ček* a *rak*
Svoboda u nás narazila na zodpovědnost, říká děkan, MF Dnes, 12. 5. 2001, regionální příloha Praha, str. 2, autor *ček*
Marie Koldinská: *Obětní beránci virtuální reality*, MF Dnes, 19. 5. 2001, regionální příloha Praha, str. 3
Jan B. Uhlíř: *Doznávám a znovu tvrdím*, MF Dnes, 1. 6. 2001, regionální příloha Praha, str. 3
Opisy těchto a dalších článků:
<http://www.ff.cuni.cz/dok/org/dekan/tisk/pol3.htm>
Archivováno 8. 2. 2007 na Wayback Machine.,
<http://www.ff.cuni.cz/dok/org/dekan/tisk/ika66147.htm>
Archivováno 15. 6. 2008 na Wayback Machine.

Literatura

- Radikalismus
- Revizionismus
- Téma Extremismus ve Wikicitátech
- Jiří Pehe: Extrémismus, Týden, č. 15/1997, 4. 4. 1997

Portály: Politika